

Justitiedepartementet

Enheten för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt, L2

Rådets möte för rättsliga och inrikes frågor (RIF) den 8-9 december 2016

Dagordningspunkt 5

Tillhandahållande av digitalt innehåll: Förslag till Rådets och Europaparlamentets direktiv om vissa aspekter rörande avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll (Första behandlingen)
Interinstitutionellt ärende: 2015/0287 (COD) = Riktlinjedebatt

Kommissionens förslag till direktiv om avtal för tillhandahållande av digitalt innehåll

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: KOM (2015) 634 slutlig 2015/0287 (COD)
Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om vissa aspekter på avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll
Fakta-PM Justitiedepartementet 2015/16:FPM36
6150/16 LIMITE JUSTCIV 17 CONSOM 30 DIGIT 10 AUDIO 12
CODEC 165
14495/16 LIMITE JUSTCIV 300 CONSOM 280 DIGIT 132 AUDIO
125 DAPIX 210 DATAPROTECT 99 CODEC 1671

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 4 mars och 3 juni 2016

Information till Civilutskottet den 9 februari och 22 november 2016.
Överläggning med Civilutskottet den 12 maj 2016 om svensk ståndpunkt.

Bakgrund

Förslaget har sin bakgrund i kommissionens meddelande i maj 2015 om en digital inre marknadsstrategi för Europa (se faktapromemoria 2014/15:FPM35). Strategin för den digitala inre marknaden är prioriterad och att främja den gränsöverskridande e-handeln är en av regeringens övergripande prioriteringar inom strategin. Utöver det förslag som behandlas i denna promemoria består kommissionens initiativ även av ett förslag till direktiv om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor på nätet eller annars på distans. För en närmare redogörelse för bakgrunden till direktivet om avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll hänvisas till faktapromemoria 2015/16:FPM36.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Kommissionen har som rättslig grund angett artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Det ordinarie lagstiftningsförfarandet tillämpas, vilket innebär att Europaparlamentet och rådet gemensamt antar direktivet. Beslut fattas i rådet med kvalificerad majoritet.

Svensk ståndpunkt

På rådsmötet kommer en riktlinjedebatt med tre frågor att äga rum. Regeringens ståndpunkt avseende de tre frågorna framgår nedan under rubriken "Förslaget". Den i civilutskottet överlagda ståndpunkten rörande direktivförslaget är följande.

Regeringen ställer sig positiv till förslaget och dess tillämpningsområde. Marknaden för tillhandahållande av digitalt innehåll växer snabbt och det finns stor potential för ytterligare tillväxt i e-handeln. I dag finns emellertid endast ett fåtal bestämmelser på EU-nivå som tar sikte på tillhandahållande av digitalt innehåll. Det medför att medlemsstaternas kontraktsrätt på området skiljer sig åt en hel del, vilket kan utgöra ett hinder mot den inre marknaden. Det finns mot denna bakgrund ett betydande behov av ytterligare regler på EU-nivå för tillhandahållande av digitalt innehåll.

Regeringen välkomnar att förslaget är begränsat till att enbart omfatta avtal i konsumentförhållanden och att det i princip är fullharmoniserande.

Regeringen avser att i förhandlingarna arbeta för en hög konsument-skyddsnivå. För att regeringen ska kunna ställa sig bakom ett direktiv om avtal för tillhandahållande av digitalt innehåll måste det ge ett konsumentskydd på en nivå som sammantaget är lika hög eller högre än det skydd som gäller enligt svensk rätt. Samtidigt är det viktigt att

direktivet innehåller en god balans mellan konsumenter och näringsidkare och att det alltså även skapar förutsättningar för ett företagsvänligt klimat.

När det gäller direktivförslagets närmare innehåll bedöms flera artiklar vara förhållandevis oproblematiske för Sverige. Det är dock viktigt att regleringarna blir tydliga och lättillgängliga för parterna.

I förhandlingarna avser regeringen verka för att behovet av samma regler övervägs, oavsett om avtalen ingås på distans eller inte och oavsett om avtalet rör en vara eller ett digitalt innehåll. Utgångspunkten för regeringen är att samma frågeställningar bör regleras på ett likartat sätt oavsett på vilket sätt och genom vilken kanal en vara eller digitalt innehåll sålts. Eftersom digitalt innehåll till sin karaktär typiskt sett skiljer sig från fysiska varor kan dock andra lösningar behöva väljas i detta direktiv för att ta hänsyn till digitalt innehålls karaktär.

Europaparlamentets inställning

Europaparlamentets första behandling av förslaget pågår. IMCO och JURI har ett gemensamt ansvar för parlamentets behandling av förslaget. Den 7 november 2016 presenterade rapportörerna i dessa utskott ett förslag till rapport. LIBE yttrade sig den 21 november 2016 till IMCO och JURI. Europaparlamentet är i huvudsak positivt till direktivförslaget.

Förslaget

Syftet med riktlinjedebatten är att ge vägledning till de fortsatta förhandlingarna.

Digitalt innehåll som integrerats i en vara

Den första frågan handlar om vilka regler som ska tillämpas på "embedded software", dvs. digitalt innehåll som integrerats i en vara. Ett exempel på detta är en tvättmaskin som innehåller digitalt innehåll för att manövrera de olika tvättprogrammen. Ministrarna ombeds ta ställning till två alternativa lösningar varav den första innebär att en vara som har digitalt innehåll integrerat i sin helhet skulle omfattas av varuregler. Det andra alternativet innebär att en vara som har digitalt innehåll integrerat omfattas av direktivförslaget om digitalt innehåll, dock ska varureglerna ändå gälla om leverantören kan bevisa att ett fel hänför sig till hårdvaran (och inte till det digitala innehållet).

Regeringen förordar det första alternativet, dvs. att "embedded software" omfattas av varureglerna. Det bedöms stämma bäst överens med genomsnittskonsumentens uppfattning om att t.ex. en smartphone är en "vara" även om den givetvis innehåller digitalt innehåll. Det skulle även innebära att parterna i enskilda fall slipper att förhålla sig till två

olika regelverk. Regeringen kan dock se att det andra alternativet bl.a. har fördelen av att svara upp mot den tekniska utvecklingen där digitalt innehåll får en allt större betydelse. Mot den bakgrunden bör regeringen även kunna godta det andra alternativet för det fall en majoritet av medlemsstaterna ställer sig bakom det.

Motprestation i form av andra uppgifter än personuppgifter

Den andra frågan handlar om direktivets tillämpningsområde, nämligen om sådana uppgifter som inte är personuppgifter (s.k. ”other data”) bör vara en motprestation som faller inom direktivets tillämpningsområde. Regeringen anser att eftersom uppgifter har ett ekonomiskt värde för leverantörerna är det också rimligt med ett civilrättsligt konsumentskydd på samma sätt som om konsumenten betalar med pengar. Regeringen är därför positiv till att ”andra uppgifter än personuppgifter” tas med i tillämpningsområdet. En sådan lösning bedöms även bidra till att parterna enklare kan avgöra om ett avtal faller inom eller utanför direktivets tillämpningsområde eftersom de annars i varje enskilt fall måste avgöra om konsumentens uppgifter är att anse som personuppgifter eller inte. Eftersom de uppgifter konsumenten kommer att tillhandahålla i utbyte mot digitalt innehåll förmodligen i de allra flesta fall kommer att utgöra personuppgifter så bör regeringen ändå kunna godta att de stryks för det fall en majoritet av medlemsstaterna förordar detta.

Avvikelse från objektiva kriterier för digitalt innehålls avtalsenlighet

Den tredje frågan är om ministrarna kan stödja ORDF:s inriktning att parterna ska kunna avtala om en avvikelse från digitalt innehålls normalt förväntade standard endast om konsumenten vid avtalslutet kände till att innehållet har en sämre standard än normalt och uttryckligen godkände försämringen. Ett sådant avtal om avvikelse medför att bristande avtalsenlighet för det digitala innehållet inte föreligger. Regeringen stödjer ORDF:s förslag angående en balans mellan subjektiva och objektiva kriterier för digitalt innehålls avtalsenlighet och som redovisas ovan. För det fall en majoritet av medlemsstaterna skulle vilja närmare knyta regeringen till konsumentköpdirektivets bestämmelse om att bristande avtalsenlighet inte heller föreligger om konsumenten inte rimligen kunde vara okunnig om avvikelsen så bör Sverige kunna acceptera det.

Gällande svenska regler och förslagens effekter på dessa

För en redogörelse för gällande svenska regler och förslagens effekter på dessa hänvisas till regeringens faktapromemoria 2015/16:FPM36.

Ekonomiska konsekvenser

Kommissionens bedömning i dess konsekvensanalys, SWD (2015) 274, är att förslaget inte har några budgetära konsekvenser. Regeringen delar denna bedömning. Eventuella kostnadsökningar för det allmänna bör, enligt regeringens nuvarande bedömning, kunna finansieras inom ramen för myndigheternas befintliga anslag.